

AVANDUSE VALLA KAJA

NR. 5 (41)

MAI

1999

IKKA HALDUSREFORMIST

Aprillis võttis Väike-Maarja Vallavolikogu vastu otsuse haldusterritoriaalse korralduse muutmise kohta, milles tehakse ettepanek Avanduse, Rakke ja Laekvere vallavolikogudele uue omavalitsusüksuse moodustamiseks Avanduse, Rakke, Laekvere ja Väike-Maarja valla baasil. Otsuses on öeldud: "Avanduse, Rakke, Laekvere ja Väike-Maarja valla ühinemise tugevaks küljeks on ühise, tervet piirkonda teenindava infrastruktuuri olemasolu (gümnaasiumid, hooldekodu, kiirabi, politsei, tööhõive, päästeteenistus, pangad, huvikoolid jne.). Meie kogukonnad on küllaltki läbipõimunud, olemas on ühtne tõmbekeskus, omavalitsuste koostöö omavahel on hea. Ühinemisel moodustuks omavalitsusüksus pindalaga 1035,6 km ja elanike arvuga ca 10700. Kahilemata võimaldab uue omavalitsuse sünd paindlikumat ja funktsionaalsemat töökorraldust, efektiivsemat juhtimist, terve piirkonna ratsionaalsemat planeerimist, teenuste kvaliteedi ja mahu tõusu".

Otsusele vastab Avanduse Vallavolikogu. Volikogu esimees Jaan Kiisk nõustus avaldama oma seisukohad haldusreformi suhtes.

Minu arvates üks põhjus, miks haldusreform nii jõuliselt päevakorda on tulnud, on see, et lähenemas on valimised. Kõik parteid on teinud endale selgeks selle tähtsuse – nad on leidnud, et peavad olema esindatud ka kohalikes volikogudes. Samuti on isikuid, kes püüavad reformi kasutada ära enesereklaamina, ka valimisi silmas pidades. Siit see eriline tähtsus, millele on palju tähelepanu pööratud "Virumaa Teatajas", kohalikes lehtedes ja meile saadetud avalduses (V-Maarja volikogu otsus), mis on minu arvates täpselt samadel ajenditel tehtud. Haldusreformi peaks kujundama minu arvates hoopis teistel põhjustel – et tagada Eesti terviklik territoriaalne areng. Regionaalpoliitikal peaks olema esimene rõhk, koos sellega peaks olema lahendatud optimaalselt selle haldusterritooriumi valitsemine, st. et oleks piisavalt vahendeid, kuid ei oleks raiskamist. Praegu välja pakutud variandid näevad ühte ainukest eesmärki – valitsemiskulude vähenemist. Riiklikult vaadates ei tohiks aga jälgida ühte osa, vaid kogu tervikut. Nii eelmise kui praeguse valitsuse põhiline seisukoht – valitsemiskulude vähendamine – ei saa olla territoriaalse reformi põhipunkt. Selleks, et hakata haldusreformi läbi viima, on vaja kõigepealt teada saada kohalike elanike arvamus ja sellest tuleks lähtuda. Riigil on õigus haldusterritoriaalne muudatus ära teha, kuid see võib hiljem tunda anda. On olemas oht, et tehakse vastutundetud otsused ära ja sellega tehakse tohutut kahju riigile. Noore demokraatia tingimustes puudub osal poliitikutel vastutustunne ühiskonna ees, nende pärast võib maha müüa kõik – oma emagi, rääkimata isamaast. Ühiskond peab kontrollima – kuigi paljud noored poliitikud on väga võimekad, puudub neil praegu sotsiaalne vastutus. Kui aga Eestimaa on maha müüdud, saab seda tagasi ainult ostes, kuid see maksab juba teist hinda. Kui alustada neid protsesse, siis peaks seda tegema kohalikku elu ja tootmist edendavalt. Kogu meie valitsemisaja oleme kandnud ideed, et tuleks teha koostööd naabervaldadega ja sellega tagada teenuste kvaliteet ja odavus. Alustasime koostööd naabervaldadega – Laekvere, Rakke, Avanduse – kõik me kolm oleme

Lääne-Viru ääremaad. Regionaalpoliitika peaks olema tasakaalustav tõmbekeskuste mõjule. Ääremaastumine saabki alguse keskustesse koondumistest – kõigepealt Tallinn, siis maakonnakeskused. Aste allpool on kohalikud tõmbekeskused, millest meie jaoks lähim on Väike-Maarja. Meie ülesanne on just säilitada elu siin elamisväärsena ja vähendada tõmmete mõju, teisisõnu – peame proovima tagada kohapeal teeninduse, millel oleks samasugune tase, mis on tõmbekeskustes. Kui vallavalitsus ja volikogu läheks siit ära, siis ainuüksi sellega me suurendaks seda tõmmet, tekitaks ise ääremaastumist. Seetõttu me ei pea õigeks selliseid puhtmehhaanilisi liitmisid. Kohalik vallavalitsus peaks olema kohapeal, kuid tema funktsioonid võiksid erineda praegustest. Tuleks kasutada vabavalla ideed 3-4 valla vahel. Vabavald ehk formaalne 3-4 valla ühendus lahendaks siis probleemid, seal on ühised arengusuunad, ühised investeeringud, ühised spetsialisid, mille läbi on võimalik vähendada üldiseid valitsemiskulusid. Koostööd tegevad vallad võiks kasutada ühiseid nõunikke ja spetsialiste. Nii et läbi formaalse ühenduse, mille kaudu saame teenused, mida meil praegu pole või mille kvaliteeti tahame parandada, on võimalik viia valitsemiskulud optimumi. Seetõttu ei saa me toetada mehhaanilist liitmist Väike-Maarjaga. Riik peaks hakkama teostama haldusreformi teistpidi, lähtudes regionaalpoliitikast, mitte valitsemiskuludest.

Kirja pani Kai Tamm

KODU KAUNIKS

Taas on käes kevad ja aiatööd päevakorral. Jätkame ka tänava. Igal aastal saab heakorrasstatum kodu hinnalise kingituse ja maja seinale puidust tahvli kirjaga: KAUNIS KODU. Pärjatud kodud on L.Ahlbergi ja R.Räagu koduaed (1996); perek. Ustavi aed (1997); perek. Vahemaa aed (1998). Viimastel aastatel on vallas märgatavalt muutunud suhtumine oma koduümbrusesse. Inimesed on hakanud rohkem hoolitsema aedade väljanägemise eest, on tekkinud mõnus naabritevaheline konkurents. Et see tegutsemislust ei vaibuks, oleme tänava korraldanud väljasõidu Türi lillelaadale; oli kohtumine Rakvere linna aedniku Katrin Rüütliga, kes jagas väärtuslikke teadmisi aiakujunduse alalt; oli võimalus kasutada staažika aiapidaja R.Räagu nõuandeid viljapuude tagasilõikamisest.

9.juunil kell 18.00 on rahvamaja baaris kohtumine ürdikasvatajaga. Räägime ürtide kasvatamisest ja

kasutamisest. Juunikuu keskpaigas on plaanis külastada Tartumaa puukoole. Täpsem info tuleb stendile. Jälgige reklaami!

Tänavuse aasta heakorrakonkursi eripäraks on see, et peatähelepanu pööratakse ühiskondlike hoonete ja ettevõtete heakorrale. Vallakodanike ettepanekuid ja tähelepanekuid valla heakorra kohta ootame tel. 219 või 337 R.Maadla.

NB! Lääne-Virumaa KAUNI KODU maakondlikule ülevaatusele esitasime Avanduse vallast järgmised objektid: eramutest R.Räagu ja L.Ahlbergi kodu; suurtest ühismajadest Lai 15a, ühiskondlikest hoonetest Simuna Tugikomando. Edu Teile!

Valla heakorrakonkursi korraldava komisjoni nimel
R.Maadla

Kommenteeritud telegramme koolist

September – uus õppeaasta, uued tualetid. Ligi veerand miljonit krooni ei läinud veega alla.

- hoogu Simuna spordile asub andma kehalise kasvatus õpetajana ja spordikompleksi juhatajana Hillar Kasu
- pedagoogikapõldu hakkab harima Kaja Põldmaa, kelle kantseldada jääb 4.klass.
- Pori plaanitavad Soome-suhete arendamist vallavanem ja direktor. Hea, et Pori on suure algustähega.
- võitluses tarkava narkomaania vastu ja koolikorra eest saavad käskkirjaga karistada korraga 7 poissi.
- hoolekogu arutab algavat õppeaastat alates kooli majanduslikust olukorrast ja spordihoone kasutamisest kuni välissuhete, ehitustegevuse, toilitustamise ja kooliaia staatuse ja saatuseni välja.
- murdmaajooksul "Palmse sügis" toovad kooli välejalad Merit Karm, Jaan Ahlberg, Rainer Uussalu, Karlis Karm ja Alo Põldmaa ära kolmanda koha.
- nunnu- ja lillenäitusel jääb vaid imestada, kui palju ilusaid ja imelikke asju on maamuna peal.
- õunaäripäeval saab igast Piibelehest ärimiis.
- spordipäeval olevat osavõtt küll tähtsam kui võit, kuid miskipärast rabavad kõik ikka võidu nimel.

Oktoober – piirkonna metoodikapäeval tutvustab Haridusministeeriumi spetsialist uusi tuuli emakeele õpetamises-hindamises. Peavangutusi on rohkem kui noogutusi.

- jalgu hakkab alla saama kooli arvutiklass, kujunema õppeprogrammide CD-de kogu.
- vaimutoitu toovad pastorid Soomest. Mitte üksnes leivast...
- hoolekogus, kus arutusel koolikohustuse täitmine, tehakse järeldus, et koolikohustus pole mitte koolis käimine, vaid koolis õppimine.
- joonistusvõistlusel "Minu kodukoht on Simuna" liigutatakse peamiselt käsi, see tuleb kõige kenamini välja Marit Sirgmetstal, Tuuli Pruulil, Cärolin Goldbergil, Maret Alberil ja Helen Padul; liikumisrühmade ülevaatusel liigutatakse kõiki kehaosi, mis vaid liikuma annavad. Kõik osavõtjad lõpetavad ühes tükis.
- õpetajapäeval panevad õpetajad jalad seinale ja oma koorma lõpuklassi õpilaste õlgadele. Palka ei paku neile paraku keegi.
- tantsukursus: tümps tümpsuks, kuid valssi peab ka oskama.

November – Puiatu Erikooli läheb poiss, kes polnud küll ise paha, kuid kelle teod ei kannatanud kriitikat. Viimati saadeti Simuna koolist õpilane Koluvere kolooniasse 37 aastat tagasi. Lootus jääb.

- Rägaveres esinevad luulekonkursil Villem Linroos ja Einar Rehema. Luule, see ei tule tuulest...
- prügiskulptuuride konkurss annab lootust Simuna ja selle ümbruse peatseks puhastamiseks. See, et võitjaks tuli 1.klassi "Siil" on igatahes sümbolne.
- teadmistemaratonil tõdeti järjekordselt seda, et mida Juku ei õpi, seda ... edasi ei mäleta ...
- perepäev – nukras novembrikuus üks päikesepaistelise päev. Olgu jääv meile päike... Kena traditsioon, millega üha enam peresid kaasa läheb.

Detsember – riigikogu patsutab Simuna spordisaalis palli. Pall ja poliitika on mõlemad ümmargused asjad.

- Soome pastorid jätkavad koolilaste hingehooldust.
- piirkonna metoodikapäeval selgub, et inglise keel ja arvutid ei ole tuli ja vesi. Huvipakkuv tõsiasi leiab väljundi projektis Tiigrihüppe Sihtasutuse ainepilootkoolide konkursile.
- AA Communicationsi, Esmofoni ja kooli koostöövilja nimi on Toshiba koopiamaasin. Lapsukesest on oodata tuge ja rõõmu kogu pedagoogide perele.
- hoolekogu paneb paika uue aasta eelarve prioriteetidid.
- playbox – yx talentide taimelava.
- jõulupidu. Pidulugu su ümber ja su sees. Verivorstide särinat, aisakellade helinat, vaikset mõtisklust hubiseval künlavalgel.

Jaanuar – kooli videoteegi seemneks saavad video, teler ja viisteist videoõppeprogrammi. Parem üks kord näha kui kümme korda kuulata.

- maakonna geograafiaolümpiaadil käivad Liis Lapanurm ja Maarja Sillamaa. Kustkaudu käib otsetee Euroopasse?
- käiku läheb projekt toetuse taotlemiseks EU Lingua programmist. Raha pole kunagi liiga.

- õpetajad Sarnet ja Saar koguvad kaks nädalat kogemusi Norras.

- slaidiviktoriinil selgub, et mõned maailma asjad võivad ka sedapidi paista.

- spordivõistluste ergutajate ja maskottide konkurs on suisa hädavajalik, sest suur spordihoogaeg algamas. Pole ergutajaid, pole tulemusi.

Veebruar – uus süntesaator – uus kvaliteet muusikatunnis ja muudes üritustes. Mõnikord on parem kümme korda kuulda, kui üks kord näha.

- aju- ja käe harjutused eurofondide pigistamisel jätkuvad – seekord on ohvriks valitud Comenius.

- piirkondlikul reaalinete olümpiaadil nopivad Ragnar Kukk ja Liis Lapanurm teised, Taavi Aruvainu ja Maarja Sillamaa kolmanda kohad.

- maakondlikul kergejõustikuvõistlusel oli D-klassis maakonna parim kaugushüppaja Alo Põldmaa, karates üle nelja meetri.

- kihelkonna kergejõustikuvõistlusel saavad esikohad Merit Karm ja Kaspar Põldmaa.

- joonistusvõistlusel ja teadmisteviktoriinil tuleb tarkus tasapisi, kuid on tarviline vara.

- valentinpäeval turgatab pähe, et nii mõneski maailma paigas võiks üksteist kuulide asemel sümpaatsete sõbrakaartidega kostitada.

- vastlapäeval loodame pikkadele linadele, et need aitaksid ehk jalule ka kogu meie riigi majanduse.

- emakeelenädal, mille sees etluskonkurss, raamatute valmistamine ja näidendikonkurss. Krisjan Jaak Petersonil oleks meist rõõmu. Ja mitte ainult temal. Näidendikonkursi võitnud 2.klassil igatahes.

Märts – Comenius toetab kooli taotlust, kuid ärme hõiskame enne õhtut.

- Helen Hiietamm on Eesti Minimiss. Millal ilma "mini"ta?

- Simuna tüdrukud on maakonna põhikoolide korvpallimeistrid, poisid napilt teised.

- maakonna õpilastööde näitusel saavad kiita Hanna Kruusamäe, Helen Padu, Signe Pruuli, Helen Hiietamme, Sander Sepa, Jana Vaariku ja Aleksander Karmazi tööd.

- piirkonna nuputamispäevalt ja õpioskuste olümpiaadilt naasevad Karlis Karm ja Marit Sirgmetste teiste ning Grete Karmaz ja Merit Karm kolmandate kohtadega.

- maakonna inglise keele olümpiaadil võtavad mõõtu Hanna Kruusamägi ja Signe Pruul, emakeele olümpiaadil Merly Raudla ja Liis Lapanurm. Ülemaks kui hõbevara, kallimaks kui kullakoormad...

- värvidenädal, laulukonkurss, omaloomingupäev. Ise tehtud, hästi tehtud. Eriti hästi tuleb isetegemine välja Tuuli Pruulil, Mariann Sirgmetstal, Virge Pendil, Rainer Uussalul ja Maret Albril.

- 4.kl. näitering võtab osa maakonna algklasside teatripäevast. Kas eluteatri algõpe teatrikuul?

Aprill – maakondlikul õpioskuste olümpiaadil käivad päid murdmass Maret Alber, Rein Ahlberg, Rainis Uussalu, Urmet Keskküla ja Raido Konts. Kõik toovad oma pead kaela otsas tervelt tagasi.

- Valle kooli inglise keele õpetaja Sigrunn Askland kogub kogemusi Simunas. Lisaks meeldivatele muljetele Muugast, Laekverest ja Rakverest saab ta ärasõidupäeval Tallinnast kaasa külmetuse ja nohu.
- Eduard Vilde teeks pika pai Hanna Kruusamägil ja Merly Raudlale, kelle kirja töid hinnati Vilde-nimelisel kirjandivõistlusel esimese (Hanna) ja teise (Merly) kohaga.
- Merit Karm laulab kui lõoke piirkondlikul lauluvõistlusel Popp Tipp- Täpp ja pälvib oma vanusegrupis esikoha.
- maakondlikul laulukarusselli võistlusel lõövad laineid Mariann Sirgmetts, Helen Hiietamm ja Merit Karm.
- maakonna põhikoolide rahvastepallivõistlustel tuleb teisele kohale 4.klassi võistkond.
- maakonna korvpallivõistlustelt toovad D-klassis väärt 4.koha Alo Põldmaa, Sigmar Kadastik, Karlis Karm, Rainis Uussalu, Madis Sillamaa, Tanel Sarnet, Priidik Preem, Rein Miller, Kaspar Põldmaa ja Kristjan Hiire.
- pühademunade näitus ja soengukonkurss – on's neis ka midagi ühist?
- jüriööjooks – kes kuhu jooksis aastal 1343?
- äripäev viib mõttele, et ei vist ilma ärita saa ses ilmas elada. Sestap: mida õpid noorest peast...
- Popp-Poiss 1999 on Jaan Ahlberg, Popp-Piiga 1999 Hanna Kruusamägi ja mini- Popp-Piiga Mari-Liis Rivimets. Kust need missid ja misterid mujalt tulevad kui mitte siit?
- 4.kl. liikumisrühm esineb Tamsalus tantsupäeval. Harjutamine teeb meistriks.
- Mai** – Porisse pöörutasid 13 õpilast ja kaks õpetajat. Järgmisel aastal saab 10 aastat Simuna Põhikooli ja Kuninkaahaan kooli suhete algusest. Juba on juubeli hõngu tunda.
- hoolekogu vaeb kooli arengukava aastateks 2000-2003.
- programm Lingua toetab kooli taotlust sihtotstarbeliseks täiendõppesummadeks. Elame-näeme.
- ühisevõistkonnas Muuga Põhikooliga tulevad korvpallitüdrukud Juta Kiisk, Signe Kadastik ja Maarja Sillamaa maakonna C-klassi meistrivõistlustelt tagasi II kohaga.

- maakonna meistrivõistlustel murdmaajooksus jookseb D-klassis Helen Hiietamm end 132 osavõtja hulgas kaheksandaks, Sigmar Kadastik 156 osavõtja hulgas kolmandaks ja Alo Põldmaa viiendaks. Tehke järele!
 - perepäeval said kõik näha, kuidas üks kooliüritus, antud juhul moedemonstratsioon, välja näeb. Mõnes mõttes lahtiste uste päev või nii...
 - Rakveres toimuvast Lego-konkursist võtab osa Reelika Sepp ja edukas esinemine viib ta Tallinnas toimuvatele meistrivõistlustele selles vallas.
 - kooli taidlustrupi külalisesinemised Laekvere, Muuga, Rakke ja Väike-Maarja koolides annavad aplausile lisaks esinemisjulgest ja -kogemust, mis edaspidises elus marjaks ära kuluvad.
 - Simuna kooli direktor aastatel 1964-1966 Jakob Kiik tuleb oma hoolealustega meie õpilasesindusega malet mängima. Male, see ei ole imelihtne.
 - Juuni** – eksamid, eksamid, puhkus, vabadus. Priius, kallis anne, taeva kingitus. Kas kõik oskavad selle kingiga mõistlikult ümber käia?
 - Kõigile head ja ilusat suve soovides
- telegrafist T.Olvi

SOOME MULJEID

Soome minekut ootasin ma väga, juba paar nädalat varem olid mul riidedki pakitud. Laevaga oli kogu Simuna seltskond vist varemgi sõitnud, igatahes merehaigeks keegi ei jäänud. Sadamas tahtsin ma juba kiiremini oma pere juurde jõuda, aga kui buss kooli ette seisma jäi ning me maha pidime ronima, akkas süda kiiremini tuksuma küll. Kuid niimoodi ei olnud siiski põhjust, sest perekond oli väga tore ja sõbralik. Neil oli suur maja ning sama suur pere. Lobisesin põhiliselt Annika (minu vastuvõtja) tädi ja vanema poisiga. Teised häbinesid arvatavasti mind või enda halba keeleoskust. Muidu jäin ma rahule, kuigi meelehärmi tekitas see, et külaline pandi põrandale magama, aga vastuvõtja põõnas voodis.

Merly Raudla, 7.kl.

10.-13.maini küllastasid Simuna Põhikooli 15 õpilast ja 2 õpetajat Kuninkaahaan kooli Poris. Soome reisi alustasime Tallinnast laevaga "Fantaasia". Isegi tuulise ilmaga oli laevasõit huvitav ja meeldejääv. Helsingis ootas meid õpetaja Erkki Yli-Jokipi, kes on korduvalt külasthanud ka meie kooli. Porisse jõudsime ja oma võõrustajatega kohtusime alles õhtul. Järgmine päev algas aktusega, mille järel võtsime osa tundidest. Küllastasime linna ja tutvusime Pori vaatamisväärsustega. Õhtul oli koolis pidu, kus õpetati erinevaid tantse. Kolmapäeval saime võimaluse ujumas käia. Selle päeva lõpetas mõnus koosviibimine lõkke ääres, kus sai lauldud, vorsti küpsetatud ja muidu toredasti aega veedetud. Neljapäeval saime tutvuda Soome pealinnaga. Ning pärast seda alustasimegi kojuõitu. Perekond, kus elasin, oli lahke ja sõbralik. Oli väga tore tutvuda teise riigi eluoluga.

Kairi Vahemaa, 8.kl.

Esmaspäeva hommikul kell 8.30 algas meie sõit Porisse. Sõit oli väga pikk ja väsitav, Porisse jõudsime alles õhtul kell 21.00. Kooli juures ootasid meid vastuvõtjad. Kõik oli küll võõras, kuid mul oli kindel tunne, sest olin oma majutajaga tuttav – ta käis ju eelmisel kevadel Simunas. Selles peres, kus ma elasin oli neli liiget – ema, isa, minu majutaja ja tema vend. Igas toas oli telefon. Teisipäeval ja kolmapäeval käisime koos majutajatega tundides, kuid need olid igavad, sest me ei saanud soome keelest aru. Koolis tundsid kõik end väga vabalt. Peaaegu igäühel oli taskus mobiiltelefon. Kolmapäeva õhtul pidasime lahkumispidu mere ääres ja järgmisel päeval läks jälle lahti pikk sõit, seekord tagasi Eestisse...

Signe Pruul, 9.kl

KORVPALLITÜDRUKUD

Simuna tüdrukutekoondises on 8 liiget : meie kapten Hanna, peale selle Signe, Helen, Anu, Kadri, Juta, Signe, Maarja ning ka treener Hillar Kasu. Võistlusi on olnud väga palju, mõned veel ees. Näiteks läheme suvel Paidesse ning võib olla ka Tänavakorvpall '99 mängima. 19.02 oli Voore Cup, kus meie võistkond jäi 7.-ks. Seal valiti parim mängija, kes sai kruusi ja see olin mina. 1.-2.mai toimus Muugas Teas Ennoki mälestusturniir, kus me jäime 4.-ks. Konkurents oli tugev ja mängida raske. Lõupäeval valiti parim mängija ning selleks olin jälle mina. Kuid enne seda olid ka

maakonna meistrivõistlused Haljalas. Mängisime Aaspere, Muuga ja Lasilaga, neid kõiki võitsime raskelt. Lasilaga ei tekkinud küll probleeme – lups ja korv, lups ja korv – lihtne! Peale kõiki neid mängis selgus esikoht ehk kes saab maakonna meistrivõistluste karika ning selleks oli SIMUNA võistkond! Olime ülimalt rõõmsad ja saime ka kooli poolt kingituse. Järgmisel aastal ei pruugi meil enam nii hästi minna, sest võistkonnast lahkub viis inimest, kuid loota võib ikka.

Maarja Sillamaa